

Vrsta vprašanj terja odgovore

Občni zbori osnovnih organizacij zveze sindikatov so pred nami

V Sindikalnem poročevalcu št. 10 je poleg sklepa o pripravah in izvedbi občnih zborov osnovnih organizacij zveze sindikatov, ki ga je sprejel republiški svet, objavljen tudi priročnik za pripravo in izvedbo občnih zborov.

Osnovne organizacije zveze sindikatov bodo opravile občne zборе do 31. januarja 1980. Volilne seje sindikalnih konferenc bodo opravljene do 28. februarja 1980.

Občni zbori osnovnih organizacij zveze sindikatov so izrednega pomena. Zato morajo biti dobro pripravljene. V današnjih razmerah, ko odnose v združenem delu urejamo po samo upravni poti, je vloga osnovne organizacije še toliko pomembnejša. Nove družbeno-ekonomske odnose lahko uresničujemo le z najširšo in neposredno aktivnostjo vseh delovnih ljudi. Člani zveze sindikatov določajo politične smernice za odločanje v zvezi z uresničevanjem samoupravljanja v svoji organizaciji združenega dela in dajejo politične usmeritve delegacijam in delegatom v družbenopolitičnih organizacijah in skupnostih.

Na občnih zbore bodo člani sindikata ocenili usposobljenost

osnovne organizacije za aktivno uresničevanje njene vloge in nalog v samoupravnem in političnem sistemu socialističnega samoupravljanja. Preverili bodo, kako se v osnovni organizaciji uresničuje ustava, zakon o združenem delu, zakon o delovnih razmerjih in drugi zakoni. Ali so samoupravni splošni akti v skladu z interesi delavcev? Pogovorili se bodo o poteku informacijskega sistema, o delovanju samoupravnih organov in delegacij. Razpravljali bodo o

uresničevanju družbenih dogovorov in sporazumov, zlasti pa bodo kritično ocenili gospodarjenje v TOZD, uresničevanje delitve po delu, produktivnost in storilnost, stanje na področju družbenega standarda ter življenjske in delovne razmere delavcev, vprašanje oddiha, rekreacije in športa. Še posebej bodo razpravljali o delu na področju ljudske obrambe in družbene samozaščite, o izobraževanju, zdravstvenem varstvu in varstvu pri delu ter o povezo-

Bolj kritično do lastne sredine!

Regijski posvet o obveščanju

V začetku tega meseca sem se udeležil regijskega posveta komisije za informativno in propagandno dejavnost, kjer naj bi se pomenili o uresničevanju stališč 5. seje CK ZKS s pomočjo sredstev javnega obveščanja pri krepitvi družbenopolitičnega sistema in o vlogi tiska v organizacijah združenega dela in KS. Na tem mestu navajam le nekaj najpomembnejših ugotovitev.

Raven informiranja v ZK se je v zadnjem letu zvišala, še boljše

pa je treba poskrbeti za obojestranski pretok informacij, pa tudi za tekoče informiranje o vseh pojavih in gibanjih v okoljih, kjer delamo in živimo. Poudrjeno je bilo, da so delovni ljudje v organizacijah združenega dela preko ustnih informacij, objav, razglasnih desk in glasil bolj obveščeni kakor v krajevnih skupnostih. Zveza komunistov je v glasilih še premalo prisotna, glasila pa so tudi premalo kritična do lastne sredine. V glasilih bi se moralo več pisati o delu zbora združenega dela, pa tudi o delu SIS in svobodni menjavi dela. Ocenjujejo, da bi bili rezultati boljši, če bi se za izboljšanje informiranja zavzele družbenopolitične organizacije, še posebej pa zveza komunistov.

Na osnovi razgovora so bile v ospredje postavljene predvsem naslednje poglavitne naloge:

– povsod je potrebno oblikovati posebne komisije za informativno dejavnost, ki naj imajo svoj program dela.

– Slehera OO ZK mora imeti svojega informatorja. Njegova naloga je, da hitro in učinkovito informira člane OO ZK. Pri tem je zlasti potrebno:

a) medsebojno informiranje znotraj OO ZK,

b) povezava z ustreznimi organi v SZDL, ZSMS, sindikatu,

c) tesno sodelovanje z OK ZKS,

d) organiziranje dopisništva v časopis Komunist.

– V občini je potrebno oblikovati aktiv ZK novinarjev, ki bo vključeval vse ustvarjalce na omenjenem področju.

– Opazne so precejšnje izboljšave v informiranju od CK ZKS do OO ZK, tako ustno

vanju TOZD s krajevno skupnostjo.

Odrta je torej cela vrsta vprašanj, ki zahtevajo odgovore. Kakšni bodo odgovori, bo odvisno od analize stanja sindikalne organizacije ki bo napisano v poročilu. Prepričani smo, da se bodo izvršni odbori osnovnih organizacij zveze sindikatov resno pripravili in pritegnili vse, da bo poročilo in razprava na občnem zboru kar najbolj odkrita in popolna. Le tako je mogoče odpravljati slabosti in sprejemati nove smeri razvoja. Površne priprave in formalne razprave so samo ovira pri načrtovanju srečnejšega življenja.

FRANC MARKOVIČ

kakor pismeno. Vendar je treba omenjeni sistem še izboljšati.

– Pri komitejih za SLO je treba oblikovati komisije za informativno dejavnost, tako v OZD kot na občinski ravni.

– Posebno pozornost je treba posvetiti idejnopolitični naravnosti informacije.

– Pred sleherno zahtevnejšo politično akcijo je nujno potrebno sodelovati z vsemi, ki so odgovorni za informiranje.

– Izboljšati moramo medsebojno sodelovanje sredstev javnega obveščanja.

– Ker sta v razpravi zvezni in republiški zakon o informiranju, se je treba v čim večji meri vključiti v razpravo o obeh zakonih.

LADO JAVORNIK

Lani: 30.795 rojstev in 18.417 smrti

Kako se giblje prebivalstvo v SR Sloveniji? Kaj pomeni statistični podatek, da je npr. znašal lani „naravni prirastek v Sloveniji 12.378 ljudi“? Stevilka nam pove, da se je lani rodilo v Sloveniji 30.795 živorojenih otrok (in 187 mrtvorjenih), umrlo pa je 18.417 ljudi (od tega 500 dojenčkov). Razlika je: enoletni naravni prirast prebivalstva.

Porok je bilo lani v Sloveniji 14.962, razvez 2.527, kar 2.305 moških pa je priznalo očetovstvo mladih Zemljanov. Lani so družine v naši republici posvojile 130 otrok.

V letošnjem avgustu je bilo v Sloveniji 2.757 živorojenih otrok (in 15 mrtvorjenih), 1366 vseh smrti (od tega 33 dojenčkov), 1257 porok, 187 razvez, 287 priznanj očetovstva in 12 posvojitvev otrok.

Naravni prirast je znašal v letošnjem avgustu v Sloveniji 1391 ljudi.

Novo v delu sindikatov

22. novembra 1979 je bila v Ljubljani prva konferenca Zveze sindikatov Slovenije. Obravnavala je dve zelo pomembni in aktualni temi:

– Uveljavljanje vloge in odgovornosti delavcev v sistemu samoupravnega družbenega planiranja, in

– Stališča o razvijanju demokratizacije in krepitve kolektivnega dela ter odgovornosti v Zvezi sindikatov Slovenije.

Gradivo za konferenco prinaša oceno aktivnosti sindikatov in uresničevanje srednjeročnega plana v obdobju 1976-80, oceno dosedanje aktivnosti sindikatov pri pripravi planskih dokumentov za obdobje 1981-85 ter stališča in naloge sindikatov pri uveljavljanju družbenega planiranja ter pri pripravi in sprejemanju srednjeročnih planov za obdobje 1981-85.

V skladu s sklepi, ki jih je sprejela konferenca sindikatov Slovenije, bo s statutarnim sklepom dopolnjen statut Zveze sindikatov Slovenije.

Predlog statutarnega sklepa pravi, da so izvršno-politični in izvršni organi zveze sindikatov kolektivna, demokratična in

politična telesa. Vsi člani takega organa so skupno odgovorni za njegovo delo, hkrati pa je vsak član tudi osebno odgovoren za delo organa in za svoje delovno področje.

Mandat predsednika in članov izvršnega odbora osnovne organizacije zveze sindikatov, konference in koordinacijskega odbora se po predlogu ne spremeni in ostane dvoletni. Mandat voljenih funkcionarjev v ostalih organih zveze sindikatov in sindikatov pa traja:

– 1 leto za predsednika in podpredsednika ter dve leti za sekretarje občinskega in republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije ter sveta Zveze sindikatov v posebni družbenopolitični skupnosti;

– 2 leti za predsednika medobčinskega sveta zveze sindikatov,

– 2 leti za predsednika in podpredsednika občinskega in republiškega odbora sindikata dejavnosti.

Funkcionar je lahko na isto funkcijo izvoljen največ dvakrat zapored. Prve volitve po novem načinu morajo biti opravljene do 30. junija 1980.

Take ogromne bukke so bile posekane v odd. 7 Črmošnjice. Ena izmed težav, s katerimi se srečujemo v Rogu, so prestari sestoji. Starih bukev z močnim rdečim in nagnitim srcem pa tudi predelovalci niso veseli. (Foto: J. P.)

Pripravljen je osnutek predmetnika za gozdarja in gozdarskega tehnika

Po določilih osnutka zakona o usmerjenem izobraževanju se v celoti zagotavlja izobraževanje za pridobitev strokovne izobrazbe, potrebne za začetek dela ter stalno dopolnjevanje, razširjanje in poglobljanje strokovne izobrazbe. Usmerjeno izobraževanje se bo izvajalo z vzgojno izobraževalnimi programi.

Posamezni programi se bodo določali na podlagi določene vrste in zahtevnosti dela oziroma na podlagi določenega poklica ali skupine sorenih poklicev. Pri tem je zagotovljena tudi horizontalna in vertikalna povezanost vzgojno izobraževalnih programov v okviru smeri izobraževanja s skupnimi strokovnimi in posebnimi strokovnimi vsebinami. V bodoče bomo stopnje strokovne izobrazbe, ki jih bo pridobil udeleženec po končanem izobraževanju, opredeljevali takole: strokovno usposabljanje, ki bo trajalo dve do dve in pol leti za gozdarja dve in pol leti za srednje izobraževanje, višje strokovno izobraževanje glede na visoko strokovno izobraževanje.

Posamezne stopnje strokovne izobrazbe glede na vzgojno izobraževalni program bomo razvrstili v poklice po kategorijah glede na zahtevnost dela in nalogo.

Glede na to bomo v gozdarstvu izobraževali za stroko naslednje poklice:

— gozdar:

izobraževanje traja dve leti in pol. V prvem letniku sta 1102 uri teoretičnega pouka splošnih predmetov in 105 ur za fakultativne oziroma izbirne predmete (fizika ali praktični pouk). V drugem letniku je 525 ur teoretičnega pouka splošnih predmetov in 105 ur za fakultativne oziroma izbirne predmete ter 578 ur teoretičnega pouka strokovnih predmetov. V tretjem letniku, v katerega se vključijo delavci, ki nameravajo v proizvodnji, je 720 ur praktičnega pouka. Po končanem izobraževanju se učenec s strokovno izobrazbo „gozdar“ zaposli v proizvodnji.

— gozdarski tehnik:

po uspešno končanih prvih dveh letih usmerjenega izobraževanja bodo lahko boljši učenci nadaljevali izobraževanje na tehnični šoli. Tu se bodo lahko vključili tudi drugi učenci „iz drugih šol“, ki bodo posebej uspešno opravili izkus znanja iz posebnih strokovnih predmetov, in tisti delavci, ki so se po končanih dveh letih in pol izobraževanja vključili v proizvodnjo.

V prvem letniku bodo gozdarski tehniki imeli 175 ur splošnoizobraževalnih predmetov, 420 ur skupnih strokovnih predmetov in 595 ur posebnih strokovnih predmetov, skupaj 1190 ur. V drugem letniku bodo imeli 175 ur skupnih splošnoizobraževalnih

predmetov, 280 ur skupnih strokovnih predmetov, 665 ur posebnih strokovnih predmetov in 70 ur fakultativnih oziroma izbirnih predmetov. Po končanih dveh letih izobraževanja se bodo gozdarski tehniki lahko zaposlili v proizvodnji, najboljši pa nadaljevali višje strokovno izobraževanje.

Za novi izobraževalni sistem je značilno, da se splošni in strokovni predmeti iz enega v drug izobraževalni program samo dopolnjujejo, učenec znanje samo pogloblja in razširja, ne pa ponavlja, kot je bilo to v praksi v sedanjem sistemu.

Pa si praktično oglejmo, kakšno bo izobraževanje gozdarskih delavcev pri nas. Po podatkih iz plana potreb po kadrih, ki smo ga pripravili za naslednje srednjeročno obdobje, bomo potrebovali vsako leto 83 gozdarjev, 15 gozdarskih tehnikov, 8 gozdarskih inženirjev in 9 dipl. gozdarskih inženirjev, skupaj 115 delavcev ali na leto 23. Menimo, da bo tako kot doslej okrog 5 – 8 delavcev prišlo iz drugih organizacij združenega dela nekaj bo mladincev, ki ne bodo končali 8 razredov osnovne šole. 15 do 18 učencev, pozneje pa tudi več, bomo morali kadrovati iz osnovnih šol in jih usmeriti v usmerjeno izobraževanje v Postojno. Od teh 18 delavcev jih bo 12 po dveh in pol letih izobraževanja prišlo v proizvodnjo s poklicem gozdar, 6 pa jih bo nadaljevalo šolanje na tehnični šoli. Po končanih dveh letih se bodo 3 zaposlili v proizvodnji, 3 pa nadaljevali izobraževanje na višji šoli. Po končani višji šoli se bosta 2 gozdarska inženirja zaposlila v proizvodnji, 1 pa bo nadaljeval izobraževanje na visoli šoli. Računati moramo tudi na učence drugih šol, ki se bodo vključevali v gozdarske šole in delavce, ki so v delovnem razmerju pri gozdnem gospodarstvu, pa bodo želeli nadaljevati šolanje. Zato nadaljnje izobraževanje ne bo potekalo brez težav, še zlasti na začetku, ko bodo še močne stare navade. Vendar je število vpisa v posamezne gozdarske šole že sedaj omejeno na potrebe, ki jih izkazuje proizvodnja.

Vsi delavci, ki jih bodo TOZD sprejeli na delo iz drugih delovnih organizacij in mladinci, ki niso končali 8 razredov osnovne šole, bodo poleg pripravniške prakse, ki bi po novem pravilniku o pripravnikih trajala mesec dni, morali uspešno zaključiti tudi program izobraževanja za ozki profil (sekač, gojitelj, drevesničar itd.). Tečaj bomo organizirali v izobraževalnem centru pri GG, ki bo moral biti ustrezno organiziran in kadrovsko usposobljen.

FRANC MARKOVIČ

Na podgrajski gmajni smo tudi to jesen nadaljevali s pogozdovanjem. Ob Mirku Bajtu je tov. Marjan Štajner iz tovarne celuloze Djuro Salaj iz Krškega. Tovarna celuloze po pogodbi o dolgoročnem sodelovanju z GG Novo mesto krije polovico stroškov osnovanja in vzdrževanja nasadov. (Foto: J. P.)

Pripravljamo pravilnik o pripravnikih

Splošna služba je pripravila osnutek pravilnika o pripravnikih in strokovnih izpitih. Sedaj imamo to urejeno v pravilniku o delovnih razmerjih, vendar pa zaradi predpisov, ki so izšli po sprejetju pravilnika, neusklajeno z veljavno zakonodajo. Mnenja smo tudi, da je obseg vprašanj, ki jih je treba urediti tako obsežen, da je to potrebno opredeliti z novim aktom.

Pravilnik daje novo opredelitev pojma pripravnik: le-ta je vsak delavec, ki prvič začne opravljati delo oz. naloge, pa v okviru programa izobraževanja za poklic ni imel programa praktičnega pouka, proizvodnega dela ali proizvodne prakse v takem obsegu, da bi lahko samostojno opravljal delo v svoji stroki.

ZE 10.444 ZAPOSLENIH ŽENSK V OBČINI

Letos junija je bilo v novo-meški občini 22.989 zaposlenih delavcev in delavk ali le 16 manj kot konec maja letos, hkrati pa kar 763 ali 3,4 % v eč kot junija lani. Od tega je bilo zaposlenih žensk 10.444 ali 45,4 % vseh zaposlenih. Podatki povedo še, da je bilo letos zaposlenih 476 žensk v eč kot junija 1978.

Od skupnega števila zaposlenih jih je delalo v gospodarstvu 19.723, v negospodarstvu pa 3.266. V primerjavi z junijem 1978 je bilo letos zaposlenih v občini v gospodarstvu za 1,8 odst. več delavcev, v negospodarstvu pa za 14,2 odst. več.

Izhajajoč iz takšne opredelitve ter iz spoznanja, da pomeni pripravništvo zelo pomembno prvino načrtnega izobraževanja, mora postati pripravnik vsakdo, ki za opravljanje del oz. nalog v določeni stroki poleg teoretičnega znanja nima tudi dovolj praktičnih izkušenj, ki bi zadoščale za samostojno opravljanje del oz. nalog.

Pri presoji, ali je potrebno pripravništvo, je torej odločilnega pomena kriterij usposobljenosti za samostojno delo, ki ga bo delavec prvič začel opravljati.

Tako bodo morali skleniti delovno razmerje kot pripravnik tudi tisti, ki so že bili zaposleni, pa so z nadaljnjim izobraževanjem dosegli enako ali višjo stopnjo izobrazbe v stroki, ki je različna od tiste, v kateri so doslej opravljali dela oz. naloge.

Če izhajamo iz namena pripravništva, ki je v tem, da mora delavec, če nima dovolj praktičnih izkušenj, določen krajši ali daljši čas delati kot pripravnik, potem bo pripravništvo potrebno tudi takrat, ko bo delavec pred potekom pripravniške dobe sklenil delovno razmerje v drugi organizaciji združenega dela. Seveda pa v tem primeru program usposabljanja ne bi obsegal vsega tistega, s čimer se je ta delavec

seznanil že v prvi organizaciji združenega dela, npr. z organizacijo dela, s samoupravljanjem ipd. Glede na tako skrajšan program usposabljanja bo tudi pripravniška doba krajša, kot bi bila, če pripravnik ne bi že opravil dela pripravniške dobe v drugi organizaciji združenega dela.

Pripravniki so glede vseh pravic in obveznosti pri delu in iz dela izenačeni z drugimi delavci. Seveda pa status pripravnika včasih vendarle zahteva ustrezno posebno ureditev njegovih pravic in obveznosti.

Pripravnik sklene delovno razmerje na enak način in pod enakimi pogoji kot drugi delavci. Vendar se izjemoma lahko delovno razmerje sklene brez oglasa oz. razpisa, če gre za pripravnike, ki jih je temeljna organizacija štipendirala. S pravilnikom smo na podlagi zakona uredili, da pripravnik lahko sklene delovno razmerje za določen ali za nedoločen čas.

Sprejemanje pripravnikov v delovno razmerje je treba obravnavati kot pomemben element uresničevanja začrtane kadrovske politike. Gre za nepretrgan in racionalno usmerjen proces, ki naj prispeva k hitrejši spremembi kvalifikacijske strukture zaposlenih, hkrati pa se v pripravništvu prepleta funkcija izobraževanja in funkcija zaposlovanja.

Pripravnik ima pravico do skrbno programiranega in vodenega pripravništva. V ta namen smo v osnutku pravilnika uredili organizacijo pripravniške dobe in določili trajanje in potek pripravništva glede na dela oz. naloge, za opravljanje katerih se pripravnik usposablja. Razen tega smo določili program usposabljanja, ki je sestavljen tako, da se bo pripravnik ob praktičnem delu in

usposabljanju seznanil z delom temeljne organizacije, drugih temeljnih organizacij in če je potrebno celotne delovne organizacije ter se seznanil z deli svoje stroke v takem obsegu, da si bo pridobil vse potrebne izkušnje za samostojno delo v svojem poklicu.

Pravica do pripravniške dobe pa hkrati pomeni tudi nekatere pripravniške obveznosti. Tako se mora pripravnik v skladu s programom usposabljanja za delo in psi tem upoštevati mentorjeva navodila.

Skušali smo podati le nekaj novosti v omenjenem aktu. V kratkem se bo sestala komisija, ki bo osnutek temeljito analizirala in ga dala v javno razpravo. Pričakujemo vaše predloge in konkretne rešitve, tako da bo to akt nas vseh.

LADO JAVORNIK

Ptiči naših gozdov

Prirodoslovni muzej Slovenije, oddelek za ornitologijo (znanost o pticah) bo aprila 1980 postavil v Ljubljani razstavo „Ptiči naših gozdov“. V dopisu, s katerim je Prirodoslovni muzej zaprosil vsa gozdna gospodarstva v Sloveniji za denarno pomoč, jemed drugim rečeno:

„Z razstavo bomo skušali predstaviti razmere v naših gozdovih, ki so z gospodarskega stališča primerne, zato pa toliko manj postajajo primerne za ptičji svet. V gozdovih je vse manj starih, votlih dreves, ki so odlično mesto za razvoj te ali one škodljive žuželčje vrste, s tem pa so tudi mnogi ptiči prikrajšani za hrano, za gnezdenje in za skrivališča. Človek se je že zavedel, da mora priskočiti ptičem na pomoč tako z zimskim kmljenjem, še bolj pa s postavljanjem ustreznih umetnih valilnic. Razstava bo skušala opozoriti obiskovalce, kako naj pomagajo ptičjemu svetu, kakšen naj bo naš odnos do žive narave in na prizadevanje gozdarjev ter vseh ostalih, ki želimo, da bi ohranili gozd s pernatimi prebivalci tudi našim zanamcem.“

Ob razstavi bo izdan tudi vodnik, ki bo v sliki in besedi predstavil gozd s pticami, ki ga naseljujejo.

Gozdno gospodarstvo Novo mesto in TOZD gozdarstva bodo za razstavo namenili (sicer skromno) denarno pomoč, saj je pomembna tako za gozdove in gozdarstvo, kot za vse naše okolje. Upajmo, da si jo bomo tudi ogledali, saj bi bilo prav, da bi gozdarji bolje poznali krilate prebivalce naših gozdov.

J. P.

Priprava tal za pogozdovanje v gmajnah, ki so na gosto zaraščene z raznim trnastim in drugim grmovjem, srobotom in le posameznimi nizkimi in krivenčastimi drevesi, je silno zamudno delo. Na fotografiji je taka skoraj neprehodna gošča na gmajni pod Badovincem (Foto J. P.)

„Skupno gospodarjenje z vsemi gozdovi“

Namen predlaganega zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o gozdovih je uskladitev veljavnega zakona s sistemskimi zakoni, sprejetimi v zadnjem času.

Predvsem gre za uskladitev z zakonom o združenem delu, zakonom o združevanju kmetov in zakonom o skupnih osnovah svobodne menjave dela.

Omenil bom le nekaj pomembnejših predlaganih dopolnitev.

Iz predloga zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o gozdovih

— Prva taka dopolnitev bi bila v tem, da bi se dejavnost „izgradnja gozdnih cest v gozdovih“ uvrstila v dejavnost posebnega družbenega pomena pri gospodarjenju z gozdovi.

V skladu s tem prenosom oziroma uvrstitvijo bi bilo potrebno v okviru SIS zagotoviti skrb in vpliv za njihovo, smotno in načrtno izgradnjo.

— V vseh delih zakona naj bi bila naglašena ena izmed temeljnih prvin sistema gospodarjenja z gozdovi — „skupno gospodarjenje z vsemi gozdovi.“ V skladu s tem načelom naj bi bilo povesje, kjer zakon opredeljuje gozdnogospodarske načrte, naglašeno, da gre za skupne gozdnogospodarske načrte.

Zakon naj bi zaradi učinkovitejšega nadzora nad izvajanjem načrtov tudi določal, da je treba izvajanje načrtov spremljati z evidentiranjem vseh del, predvidena pa naj bi bila tudi vmesna kontrola izvajanja načrtov po preteku 5 let veljavnosti načrta.

— Da bi zagotovili realno ugotavljanje dela dohodka, ki je rezultat presejanja poprečnih naravnih in proizvodnih pogojev, bi zakon oziroma dopolnitev zakona morala vsebovati tudi določbo, ki bi določala, da organizacije združenega dela v okviru SIS za gozdarstvo SR Slovenije s samoupravnim sporazumom določijo osnove in merila za ugotavljanje tega dela dohodka. Pri tem bi namen porabe teh sredstev ostal nespremenjen.

— Določila zakona o oblikovanju sredstev za biološka vlaganja naj bi se dopolnila tako, da bi bila predvidena enotna stopnja prispevka za biološka vlaganja ne glede na lastništvo gozda.

— Temeljne organizacije kooperantov „Gozdarstvo“ naj bi

v bodoče predstavljale zaokroženo celoto.

— Da bi bila določila zakona o gozdovih v skladu z zakonom o združevanju kmetov, bi dopolnitve zakona morale vsebovati določbe, po katerih naj bi sklepi organov upravljanja kmetov — članov TOK in delavcev, veljali tudi za nekmete.

— Določila o režimu žaganja lesa za lastno porabo prebivalstva naj bi dopolnili z zahtevo, da se lahko žaga in vskladišči na žagah le vidno označen les za lastno porabo.

— Spremenil naj bi se tudi kriterij za varovalne gozdove, tako da bi šteli začasno varovalne gozdove kot gozdove s posebnim namenom, ker se v teh gozdovih normalno gospodari, le da po posebnih določbah.

— Delovanje samoupravnih interesnih skupnosti in družbenoekonomski odnosi v njih naj bi temeljili na določilih zakona o skupnih osnovah svobodne menjave dela. V ta namen naj bi se z zakonom določila tudi obveznost plačila prispevka za izvajanje dejavnosti posebnega družbenega pomena, ki bi se zbirala pri samoupravnih interesnih skupnostih.

— Za samoupravno interesno skupnost SR Slovenije naj bi predvideli možnost ustanovitve samostojne delovne skupnosti, v območnih skupnostih pa bi to delo še vedno opravljale strokovne službe gozdnogospodarske organizacije.

Zbral:
JOŽE KOVAČIČ

Milanu Forneciju v slovo

V soboto, 25. avgusta, nas je presenetila žalostna vest, da se je smrtno ponesrečil naš dolgoletni član kolektiva, Milan Fornecij, zaposlen kot gozdar — sekač v revirju Radoha. Ta kruta, a resnična vest nas je vse, ki smo Milana poznali in z njim delali, močno prizadela in navdala s tesnobo v srcih. Kruta usoda ga je iz naše sredine iztrgala nepričakovano v njegovi polni življenjski moči.

Pokojni Milan se je rodil 16. 8. 1933 v Mihovcu, prijazni podgorski vasi ob vznožju gozdov Radohe oz. Gorjancev. Kot sin delavske družine je že v zgodnji mladosti okusil težko življenjsko pot otroka delavca, ki si je z občasno zaposlitvijo služil kruh za preživljanje svoje družine. Po končani osnovni šoli se je zaposlil pri tedanjem Gozdnem obratu Novo mesto kot gozdni delavec — sekač. To delo je opravljal vse do svoje smrti, polnih 28 let. Bil je med prvimi, ki so pri nas leta 1962 začeli delati z motornimi žagami. Istega leta je tudi opravil izpit za kvalificiranega gozdne delavca — sekača.

Tovariša Milana smo poznali kot skromnega in vestnega delavca ter dobrega tovariša.

Zaradi teh svojih vrlin je bil pogosto izvoljen v samoupravne organe naše TOZD in delovne organizacije. Vedno se je zavezal za pravično reševanje problemov sredine, ki ga je v te organe izvolila. Njegova navezanost na gozd in naravo je razvidna tudi iz članstva v lovski organizaciji, kjer je bil član 18 let. Čeprav utrujen po težkem vsakdanjem delu v gozdu, si je pogosto našel čas, da se je ob prostem času ponovno vračal v gozd kot lovec. Tudi v lovski družini je bil priljubljen in dober lovski tovariš.

Tovariša Milana bomo ohranili v trajnem spominu kot vestnega in zavednega člana kolektiva, gozdarja, ki je svojo življenjsko pot častno zaključil.

Naj mu bo lahka domača zemlja in mogočni gozdovi Radohe in Gorjancev naj mu šumijo v zadnji pozdrav.
VLADO PAVEC, dipl. ing. gozd.

Gozdarsko naselje na Travniku pred II. svetovno vojno, sedaj področje TOZD „Gozdarstvo“ Črmošnjice

Bili smo v Bosni

(Nadaljevanje in konec)

Tretjega dne ekskurzije nam je vodstvo zaradi izkušnje iz prejšnjega jutra namenilo pol ure daljši spanec.

Ob 8. uri smo se zbrali ob spominski grobnici, ki leži na malce vzvišenem mestu. Tudi poslednje meglice so izginile in v čudovitem, jasnem in toplim dopoldnevu je pred nami ležalo Tjentiše. Tam preko reke Sutjeske se je pričevalo pobočje planote Vučevo, desno je prekrasno panoramo zaključeval Meglič, v čigar podnožju je tudi pragozd Peručica. Za našimi hrbti, nekaj korakov višje pa je stal mogočen spomenik: dve ogromni, 19 metrov visoki skalni gmoti. Simoblizirata proboj iz sovražnikovega obroča. Za spomenikom pod vnožjem planine Ozren so na polkrožnih betonskih trakah vrezana imena vseh partizanskih enot, ki so sodelovale v bitki.

Na tem mestu torej, kjer poleg legendarnega Save Kovačevića in številnih narodnih herojev počiva 3301 padli partizan, smo imeli „veliko uro

zgodovine“. Zelo sposoben in v zgodovini dobro podkovan profesionalni vodič nam je v tekoči besedi opisal, kaj se je tu dogajalo. Epopeja Sutjeske je znana, zato bi jo strnil le v nekaj vrsticah. Na tem razgibanem terenu so se odigrale dramatične bitke 5. sovražnikove ofenzive. Trajala je od 15. maja do 15. junija 1943. V nameri, da uniči glavno operativno skupino narodno-osvobodilne vojske, je sovražnik napravil okoli nje obroč. Kar 127.000 okupatorskih vojakov je napadlo 19.600 partizanov, med katerimi je bilo 4.000 ranjencev in tifusarjev. Obroč je bil prebit in poizkus sovražnika, ki je imel tudi pomoč 170 letal in večjega števila tankov, je propadel.

Vrnili smo se v avtobus in prevzeli so nas gozdarji narodnega parka „Sutjeska“ na Tjentištu. To je ustanova posebnega družbenega pomena. Ukvarja se z zaščito prirodnih redkosti, spomenikov in spominskih mest, povezanih z bitko ter z idejno vzgojnim delovanjem med mladino in delovnimi ljud-

mi. Skupna površina parka je 63.960 ha, od tega znaša ožje področje 17.250 ha. Okoli 10.000 ha je gozdov.

Iz Tjentišta je po pobočjih Ozrena speljana asfaltirana cesta. Vodi do mesta, kjer je padel Sava Kovačević. Tudi mi smo si ogledali majhno gozdno jaso, odkoder je v svoj poslednji juriš 13. junija povedel borce tretje divizije njihov komandant.

Na kraju, kjer je bil ranjen tovariš Tito

Cesta pa vodi še 12 km naprej do mesta, kjer je bil pri letalskem napadu ranjen v roko tovariš Tito. Asfalt se konča, toda do pravega mesta tega dogodka je potrebno pešačiti še 1 km po cesti, zgrajeni trenutno do prve faze. Povedali so nam, da je šele tovariš maršal ob zadnjem obisku točno pokazal, kje je to bilo. Zato bodo cesto sedaj podaljšali še malo okoli hriba. No, gozdarji niso zaradi te pomote prav nič jezni. Vsak kilometer ceste v tem težko dostopnem terenu pride prav. Na jasi, ki jo je povzročila letalska bomba, je tudi spominski kamen.

Nazaj grede sem razmišljal kako bi bilo lepo, če bi tudi do naše Baze 20 bila cesta asfaltirana. Res, skrajni čas je, da se, seveda z izdatno družbeno pomočjo, čimprej uresniči sklep odbora za varstvo spomenikov NOB v Rogu o modernizaciji te prometnice.

Podali smo se na drugi breg Sutjeske. Naš cilj je bil pragozd Peručica, edinstven po svoji lepoti in največji v Evropi. Prične se pod najvišjo goro v BIH, 2386 metrov visokim Magličem in obsega 1234 ha. Skozi pragozd teče potok Peručica, ki pada preko 75 metrov visoke stene, tvoreč slap Skakavac. Pragozd je težko preho den. Zaradi specifičnih geoloških in klimatskih pogojev najdemo tu v navpični smeri od 750 do 1600 metrov vso pestrost rastlinskih družb. Naj jih naštejemo od spodaj navzgor: gozd črne in bele jelše, gozd hrasta gradna in belega gabra, bukov gorski gozd, gozd bukve, jelke in smreke, gozd črnega gabra in črnega bora, predplaninski bukov gozd in ruševje.

Že ves čas, odkar smo prišli sem na Tjentiše, se je skupina nas „pravih Dolenjcev“ s strahom ozirala v strme in neprijazne bregove, kje naj bi bil pragozd. Ni lahka stvar po takem terenu brez pravih poti povzpeti se na višino 1600 metrov! Toda bojazen je bila odveč. Po obronkih Vučeva v smeri Dragaš sedla je speljana lepa makadamska cesta prav nad pragozd. Z razgledne točke, imenovane Vidikovac, vidiš celotno področje pragozda kot na dlani. Tudi mi smo se po ozki, nad prepadom speljani poti sprehodili do tja. Po tem, kako čvrsto so se naši fantje držali železne ograje, pa sem zvedel, da se niso preveč dobro počutili. Tudi sam sem se z vrtoglavega mesta le toliko zazrl v globino, da sem videl slap.

Med stoletnimi smrekami – velikankami

Po kratki vožnji smo se spet spustili peš do oddelka, kjer se v bogastvu flore in favne, na odličnih tleh, nahajajo po nekaj stoletij stare, preko 50 metrov visoke smreke premera nad 150 cm. Koliko točno najbolj razsežno drevo meri, žal nisem takrat zabeležil (nisem še vedel, da bom pisec teh vrstic). Toda naši fotografi so pridno pritiskali na sprožilce svojih aparatov in vem, da so ovekovočena na mnogih posnetkih.

Na Dragaš sedlu smo si ogledali mesto, kjer je za posledicami rane umrl podpredsednik AVNOJ Nuriya Pozderac. Spomenik je tik ob cesti. Takrat je pripeljal mimo težak kamion za prevoz hlodovine z novomeško registracijo! Vsi smo mahali in veselo pozdravljali rojaka, toda šofer Lojze, ki je seznanjen s situacijo, je rekel: „To je bil domačin, Bosanec. Zasebniki v BIH ne morejo imeti 10 tonskih kamionov, pa ga je registriral pri nas“. No, tudi v redu (za novomeški občinski proračun, kajpak). Sredi popoldneva smo se z nepozabnimi

OPOMBA IN PROŠNJA UREDNIŠTVA

Želili bi v vsaki številki našega glasila objaviti po eno fotografijo iz življenja gozdarjev in o gozdarstvu v preteklih letih. Vabimo vas, da pobrsate po predalih in nam zanimive fotografije s primernim opisom pošljete za objavo.

Zlaganje kope za kuhanje oglja na Brezovi rebri odd. 17 a. Na sliki Stane Pirc, star., in Andrej Rustja – leta 1960. (Foto ing. Jože Kure)

Traktorji se pri spraviu goli vse bolj uveljavljajo in nadomeščajo bosanske konjičke pri prenašanju drv. — Rasen, jeseni 1979. (Foto: J. P.)

vtisi poslovali od prijaznih domačinov.

Že prejšnji večer so nas na srečanju v hotelu predstavniki tukajšnjega DIT povabili, naj si spotoma ogledamo še njihov kombinat ŠIP „Maglič“ v Foči. Res smo zavili z avtobusom na dvorišče tega lesnopredelovalnega giganta. Ogledali smo si moderno krlišče lesa (mostni žerjav, vodni bazen, transporterji), žago, tovarno vezanih plošč, tovarno lesonita in obrat za proizvodnjo melamina. Podrobnosti ne bi opisoval, saj je večina od nas že bila v Novolesu in težko je zato kje videti kaj novega. Vodič nas je ponovno vodil iz hale v halo. Razumeli smo ga. Predstavljalni smo si tudi, kaj pomeni takšen elektroindustrijski gigant za te kraje in koliko je to delovnih mest.

V lesni industriji: skoraj nobene ženske

Ko sem že omenil delovna mesta, naj dodam še zanimivost, ki smo jo takoj vsi opazili. Če se sprehodiš po Novolesu, skoraj za vsakim strojem opaziš ženske obraze. Tega pa tu ni, kajti zaposleni so skoraj izključno moški. Vsega skupaj sem videl le tri ženske. Dve na skladišču pri vagončkih in v žagalnici je neka močna delavka, prava „možača“, z veliko lahkoto premetavala težke plohe.

Napisati sem hotel še bolj podrobno o velikem neredu, ki vlada v okolici poslopij in o slabem vzdrževanju stavb. Toda še pravočasno sem se spomnil, da tudi okoli naše uprave ležijo dotrajane kamionske gume in

da je za garažo pravo „skladišče“ rezervnih delov.

Sarajevo nas je zvečer pričakalo v zastavah. Seveda niso bile namenjene nam, ampak italijanskemu predsedniku Pertiniju, ki je prav takrat obiskal mesto. Bili smo ravno sredi mostu čez Miljacko, ko se je za dobro uro zaustavil ves promet.

Naš hotel smo videli v neposredni bližini, toda šele po ovinkih smo se pretolkli do njega. Hotel „Bristol“ je bil ta večer pravi Babilon. Največ je bilo italijanskih novinarjev.

Pravijo, da kdor ni videl Baščaršije, ni bil v Sarajevu.

Zato smo naslednji dan skočili še na kratek potep po tem starem delu mesta. V ozkih ulicah je vse polno simpatičnih trgovin in gostinskih lokalov.

Večja skupina nas je posedla po nizkih stolih prijetno opremljene „kafanice“. Postreženi smo bili s pravo turško kavo v originalnih skodelicah s kozarcem vode na pladnju in obveznim ratlukom. Z užitek smo jo srkali. Ob tej priložnosti nam

je kolega povedal tipično prigodo, ki jo morate izvedeti. Pred meseci je prav tu v eni izmed kavarnic na hitro spil kavo. Ko je hotel plačati mu je lastnik prav užaljen rekel: „Ni treba nič plačati, toda prosim vas, da k meni ne pridete nikoli več!“

Slučaj je hotel, da je prav isto minuto kot mi zapuščal Sarajevo tudi predsednik italijanske republike. Tako so tudi potniki našega avtobusa, stoječega v dolgi koloni vozil, imeli priložnost pozdraviti ga.

Potem je šofer usmeril svoj avto mimo Zenice in Doboja na sever. Še daleč so bili Gorjanci in Rog...

SLAVKO KLANČIČAR, dipl. ing.

Pomen starega papirja za gospodarstvo

Star papir je ena izmed najbolj iskanih surovin iz odpadkov. Brez njega ni sodobne proizvodnje papirja, kartona in lepenke. Medtem ko na Nizozemskem porabijo na leto po 152 kg papirja na prebivalca, ga v Jugoslaviji šele 41 kg, v Sloveniji pa 79 kg na osebo. Pri tem pa znašajo količine zbrane starega papirja na Nizozemskem 62 kg oz. 41 % glede na porabo, v Jugoslaviji 9 kg oz. 22 %, v Sloveniji pa 25,5 kg oz. 32 %.

Vedeti moramo, da nadomesti ena tona starega papirja tri m³ lesa. Lani smo zbrali na področju naše države 249.000 ton starega papirja, od tega v Sloveniji 59.000 ton, hkrati pa smo uvozili 87.000 ton starega papirja.

Pred leti so se delavci GG, člani Zveze borcev, zbrali na Bazi 20. Sedaj so vsi že v pokoju, razen Domineta Avgušтина. Na sliki od leve proti desni: Alojz Krapež, ing. Rade Kalinović, Tone Željko, Domine Avguštin, Jože Žigman, Stane Pureber, Franc Knez, Nace Fink in Franc Šenica. (Foto: J. P.)

Za naš uspešen nadaljnji razvoj

Namen poslovanja TOZD in TOK je, da s svojimi izdelki – gozdnimi sortimenti zadovoljimo potrebe družbe, sebi pa s tem ustvarjamo dohodek za delavce. Zato neprestano razmišljamo o smotnejši proizvodnji, od katere pričakujemo uspešnejše poslovanje. Tako smo se v naši delovni organizaciji za tekoče srednjeročno plnsko obdobje odločili za naslednje pomembnejše investicije in nove izdelke:

– v Straži smo zgradili obtesovalnico, na kateri predelujemo drobne, manjvredne gozdne sortimente v dosti vrednejše trame;

– še letos bo začela obratovati žaga v Veliki Loki;

– delavce sezonce iz Bosne smo v Črmošnjicah preselili iz gozdnih barak v udobnejši delavski dom;

– novi traktorji za spravilo lesa omogočajo izdelavo goli namesto drv, v zadnjih dneh pa razpravljamo o združitvi vseh kamionov v samostojno delovno enoto.

Še bi lahko naštevali in pisali o odločitvah na vseh področjih poslovanja, ki so pripomogle k ustvarjanju večjega dohodka. Toda naša naloga je, da predvidimo nadaljnjo rast dohodka za prihodnje srednjeročno obdobje od leta 1981 do 1985. Drugače povedano: izdelati moramo nov srednjeročni plan razvoja za posamezno TOZD in TOK ter delovno organizacijo tako, kot smo predvideli v delovnem programu za pripravo srednjeročnega plana, ki so ga sprejeli člani delavskih svetov v maju.

O poteku izdelave osnutka srednjeročnega načrta smo že poročali. Na koncu sestavka smo zapisali, da bomo v kratkem končali s prvim delom delovnega programa, ko bomo izdelali prva dva planska dokumenta: presojo izvršitve tekočih planov in ocene razvojnih možnosti.

V čem so naši temeljni cilji?

Na osnovi omenjenih dveh planskih dokumentov smo se lotili najodgovornejše naloge: postavljanja temeljnih ciljev in politike bodočega poslovanja in razvoja, ki jih bomo uresničevali v prihodnjem planskem obdobju ter zajeli v smernicah plana in elementih za sklepanje samoupravnih sporazumov o temeljnih plana.

Smernice in elemente bomo

Smernice plana TOZD, TOK in elementi za sklepanje samoupravnih sporazumov o temeljnih plana

opredelili s tem, da bomo sledili glavnim področjem zbirnega plana dohodka in finančnega plana:

- celotni prihodek,
- materialni stroški,
- delitev dohodka in čistega dohodka,
- finančna sredstva – investicije in
- zaposlovanje delavcev.

Pri obravnavanju posameznega področja bomo iskali odgovore na dve vprašanji: za koliko moramo povečati celotni prihodek in znižati materialne stroške, da bo dohodek večji od dosedanjega in kako bomo to dosegli. Odgovor na prvo vprašanje so cilji, na drugo pa politika poslovanja. Cilji in politika poslovanja, preprosto rečeno izhodišča za plan, predstavljajo smernice za plan in elemente za sklepanje samoupravnih sporazumov.

Z upoštevanjem vrstnega reda naštetih področij zbirnih planov bomo v planskih dokumentih, smernicah in elementih predlagali naslednje:

za povečanje celotnega prihodka obstojajo možnost v fizičnem obsegu proizvodnje lesa, predelave lesa in storitvah mehanizacije ter pri krojenju lesa.

Na osnovi gozdnogospodarskih načrtov posameznih enot je možno povečati obseg proizvodnje v pridobivanju lesa za 0,8 % letno ali za 4,1 % leta 1985 v primeru z 1980. letom.

Dosedanja izkoriščenost žage in tesalnice kaže, da lahko

povečamo predelavo lesa za 5 % letno.

Z nadaljnjim uvajanjem gozdne mehanizacije in z večjo izkoriščenostjo kamionskih prikolic bo tudi celotna mehanizacija kot storitvena dejavnost pripomogla k povečanju celotnega prihodka posamezne TOZD in TOK.

Na podlagi še večje prizadevnosti strokovnih delavcev in sekačev pri krojenju je možno izdelati za 3 odst. letno manj jamskega in prostorninskega lesa, katerih prodajna cena je nizka, in toliko več hlodovine listavcev.

Kaj pa zniževanje materialnih stroškov?

Materialne stroške bomo znižali na osnovi spremenjene tehnologije v obeh fazah pridobivanja lesa (posek in spravilo) in s tem boljše izkoriščanje zmogljivosti. Sedanja struktura spravila lesa 50 % traktorjev in 50 % voznikov bo 1985. leta znašala 70 : 30, kar bo vplivalo na znižanje direktnih stroškov spravila lesa. Materialne stroške bomo znižali tudi z varčevanjem in boljšo organizacijo na vseh področjih dela.

Na področju delitve dohodka in čistega dohodka bomo oblikovali politiko razporejanja ustvarjenega dohodka, ki bo upoštevala razvojno usmeritev posamezne TOZD in TOK, kakor tudi sprejete splošne družbene cilje. Tako bomo realne osebne dohodke povečevali v skladu z rastjo produktivnosti dela, vendar tako, da bo čisti dohodek na

delavca rasel hitreje kot osebni dohodek. Delež sredstev za razširjeno reprodukcijo TOZD in TOK pa bo rasel hitreje kot ostale sestavine čistega dohodka. Zato bomo v smernicah in elementih določili takole delitev dohodka in čistega dohodka:

– del dohodka za splošne in skupne družbene potrebe se bo povečal kot dohodek TOZD in TOK;

– tudi angažirani delavci poslovnega sklada bo rasel enako kot dohodek TOZD in TOK;

– del dohodka za delovno skupnost skupnih služb bo vsako leto večji za 2 %;

– prispevek za biološka vlaganja bo večji za toliko, za kolikor se bo povečal celotni prihodek pridobivanja lesa;

– osebni dohodki bodo rastli 2 % letno, kakor tudi sklad skupne porabe, in

– za rezervni sklad bomo oddvojili vsako leto enak znesek, kot ga bomo predvideli za 1980.

Finančna sredstva bomo združevali za naslednje investicije:

– izgradnjo gozdnih cest,

– modernizacijo mehanizacije,

– izgradnjo centralnega mehaniziranega skladišča lesa in

– elektronske stroje za obdelavo podatkov.

Ostane nam še osnove intenzivnih nasadov, za katere predvidevamo kredite. Na področju zaposlovanja delavcev bomo izboljšali kvalifikacijsko strukturo, medtem ko števila delavcev ne bomo povečevali zaradi premajhnega povečanja obsega proizvodnje in porasta produktivnosti dela.

Smernice in cilji naših planov

Cilje in politiko poslovanja smo postavljali tako, da smo dajali odgovore na vprašanja koliko in kako. Ostane nam še odgovor na tretje vprašanje: v kolikšni meri je doseganje ciljev in politike odvisno od delavcev ene TOZD in v kolikšni meri od drugih TOZD, organizacij in skupnosti. Cilje, ki jih lahko uresničujemo delavci sami v okviru svoje TOZD, imenujemo smernice za plan. Elementi za sklepanje samoupravnih sporazumov pa so cilji, ki jih uresničujemo delavci ene TOZD v neposredni povezavi z drugimi TOZD, organizacijami in skupnostmi:

(Nadaljevanje na 121. str.)

Na Loki pri Šenttjernejem pri pogozdovanju od leve proti desni Stanko Zagorc, Ivan Kos in Viktor Erjavec. (Foto: J. P.)

Dobili bomo nova zakona, ki urejata stanovanjska vprašanja

Republiška skupščina je dala v razpravo dva pomembna zakona s področja stanovanjskega gospodarstva. To bo prva taka racionalizacija, kjer bodo zadeve namesto v osmih združene le v dveh zakonih. Pri urejanju stanovanjskih zadev ne gre zgolj za oblikovanje predpisov, pač pa gre za nekatere vsebinske spremembe, ki bodo bistveno vplivale na nadaljne

urejanje tako pomembnih zadev kot so stanovanjska. Kaj bo novega v teh zakonih?

Zakon o stanovanjskem gospodarstvu.

Zakon o stanovanjskem gospodarstvu bo kompleksen, urejal bo samoupravno organiziranost, delovnim ljudem in občanom omogočal ustanavljanje samoupravnih stanovanjskih skupnosti, določal bo obli-

kovanje posebnih delegacij. Poleg petletnih bodo morali biti izdelani tudi desetletni plani. Delavec mora imeti rešeno stanovanjsko vprašanje najkasneje pred upokojitvijo. Zakon določa naslednje vire sredstev: denarna sredstva TOZD iz sklada skupne porabe in iz dohodka, namenjenega za družbeno pomoč v stanovanjskem gospodarstvu, danarna sredstva občanov kot lastna soudeležba, sredstva TOZD za stanovanja novozaposlenih delavcev in sredstva

amortizacije. Najzanimivejšje je to, da bo moral delavec prispevati za nakup družbenega stanovanja, v katerega naj bi se vselil, 5 do 20 % vrednosti stanovanja. Zakon bo opredelil postopek in način nadomeščanja stanarine občanom z nižjimi osebnimi dohodki.

Zakon o stanovanjskih razmerjih

Zakon o stanovanjskih razmerjih bo deležen naslednjih sprememb in dopolnitev:

spore na področju stanovanjskih zadev bo reševalo posebno sodišče združenega dela. Stanovanjsko razmerje preneha, če imetnik stanovanjske pravice ni v stanovanju več kot 6 mesecev.

Stanodajalec lahko odpove stanovanjsko pravico stanovalcu, če ima ta v lasti prazno stanovanjsko hišo. Druge določbe dosedanjega zakona pa ostanejo še naprej v veljavi.

Skrb za urejanje stanovanjskih zadev prevzemajo delavci v TOZD in delovnih skupnostih ter občani v krajevni skupnosti.

Praviloma vsaka TOZD ali delovna skupnost skrbi za stanovanja za svoje delavce. Tako kot doslej je tudi v bodoče predvideno združevanje sredstev po posebnem sporazumu. Sredstva pa naj bi združevali tudi za pridobivanje stanovanj za tiste delavce, ki začasno v svojih TOZD ne ustvarijo iz objektivnih razlogov dovolj čistega dohodka, in za tiste delovne ljudi in občane, ki niso zaposleni in so brez stanovanj.

Zakon določa, da naj bi do leta 1985 prešli na ekonomske stanarine.

Stanovalci naj bi s plačilom stanarine pokrili vse stroške vzdrževanja stanovanj.

TONE FABJAN

FRANC MARKOVIČ

Gospodarjenje TOZD Gozdarstvo Črnomelj v 9 mesecih 1979

Delovne skupine in organi upravljanja so analizirali poslovanje v tričetrtletju 1979. Polletni uspeh je bil dokaj ugoden; da bo devetmesečni slabši, smo predvidevali: ker so pri sečnji napadli predvsem manjvredni sortim enti iz priprave tal za pogozdovanje, ker smo opravljali negovalna dela, ker smo bili na letnih dopustih. Zaradi vzdrževanja cest so se znatno povečali materialni stroški zaradi stroškov razvažanja gramoza i.dr. Znatno so se spremenili odnosi med celotnim prihodkom, dohodkom in čistim dohodkom.

V zadnjem četrtletju predvidevamo, da se bodo gornji odnosi popravili na bolje. Delavski svet je že v maju sprejel ukrepe za znižanje lesnih zalog, ki so ostale še iz preteklega leta. Najetih imamo 5 zasebnih traktorjev, ki bi lahko znatno pospešili spravo, žal pa pri delu niso dovolj zavzeti in redni. Kamioni vozijo v podaljšanem delovnem času, najeti so tudi zasebni prevozniki. Sečnja v dveh revirjih je zaključena in je ostalo le 2800 m³, ki gravitirajo na cesto, ki je v gradnji. Po dogovorih z gradbeniki bi cesta morala biti prevoz-

na do konca oktobra (oktober je že mimo!), vendar dvomimo, da bo do nastopa hujše zime, kar bi lahko povzročilo nepredvidene težave. Skušali bomo sečnjo deloma preusmeriti, vendar bo to povečalo stroške, o katerih se bomo morali pogovoriti skupno s TOZD Gradnje.

Zaradi izenačevanja pogojev gospodarjenja bo potrebno v bodoče proučiti sistem ustvarjanja in delitve dohodka na TO, ki imajo pretežno dela pri pridobivanju lesa, in TO, ki imajo težišče dela pri vzgoji in negi gozdov. Cene lesa namreč rastejo in se ustvarja dohodek, ki ni samo rezultat dela. Pri gojenju gozdov cene ne rastejo, stroški pa se dvigajo in TO med seboj niso v enakopravnem položaju.

Znižanje lesnih zalog je organizacijsko dobro zastavljeno. Le zelo slabo vreme lahko vpliva, da bi ostalo v gozdu več lesa kot je običajno za prehodne zaloge.

30. 6. 1979 30. 9. 1979

– material. stroški: celot. prihodek	26 %	30 %
– dohodek: celotni prihodek	68	65
– čisti dohodek: celotni prihodek	50	46
– osebni dohodki: celotni prihodek	36	37
– skladi: celotni prihodek	13	9
– čisti dohodek: dohodek	72	71
Delitev čistega dohodka:		
– za osebne dohodke	72	80
– za sklade	28	20

(Nadaljevanje s 120 str.)

– TOZD in TOK je povezana z drugimi TOZD in TOK v okviru gozdnega gospodarstva,

– z delovno skupnostjo skupnih služb,

– z območno in republiško SIS za gozdarstvo,

– z lesnopredelovalnimi in drugimi organizacijami združenega dela,

– s poslovnimi skupnostmi, z Inštitutom za gozdno in lesno gospodarstvo,

– s SIS materialne proizvodnje in s SIS družbenih dejavnosti,

– s krajevnimi skupnostmi in

– z družbenopolitičnimi skupnostmi.

V okviru GG so TOZD in TOK povezane med seboj zaradi skupnega transporta lesa, skupne odpreme lesa, predelave lesa, zaradi združevanja sredstev, posojanja sredstev in nekaterih drugih poslov skupnega pomena.

Iz tega izhaja skupina odnosov – elementov med TOZD kot skupni prihodek ali dogovorjene cene in zaradi združevanja sredstev tudi skupni dohodek.

Kot drugo področje odnosov se pojavljajo tista dela, ki jih opravlja za vse ali nekatere TOZD delovna skupnost skupnih služb. Določili bomo način financiranja poslov po načinu

svobodne menjave dela. Kot del tega področja bomo opredelili tudi delitev čistega dohodka in osebnih dohodkov, ki bo urejena na enak način v vseh TOZD.

Povezava TOZD in TOK z območno in republiško SIS za gozdarstvo narekuje določitev obsega gozdnogojitvenih del, višino prispevka za biološka vlaganja, strukturo cene za posamezna gojitvena dela, odkazila lesa in urejanje gozdov, način izračuna cene lesa na panju ter obseg intenzivnih nasadov in pogoje kreditiranja.

Povezava z drugimi SIS, s krajevnimi skupnostmi in z družbenopolitičnimi skupno-

stmi pa zajema elemente za pripravo sporazumov o temeljnih planov, ki vplivajo na izločanje sredstev iz dohodka TOZD. Te elemente bodo ponudile TOZD in TOK skupnosti same.

Tako določene smernice in elementi predstavljajo osnutek temeljev plana kot najpomembnejšega planskega akta, ki ga bodo sprejemali delavci na referendumu maja 1980. Do takrat pa moramo vse elemente za sklepanje samoupravnih sporazumov med seboj uskladiti tako v delovni organizaciji kot z drugimi organizacijami in skupnostmi.

JANEZ RUSTJA

Šest milijonov za gradnjo in nakup stanovanj v letu 1980

Na zadnji seji odbora za stanovanjska vprašanja so člani razpravljali o stanovanjskih razmerah delavcev gozdnega gospodarstva Novo mesto. Ugotovili so, da je še veliko delavcev, ki nimajo ustreznega stanovanja. Živijo še v starih kmečkih hišah z eno sobo in neurejenimi sanitariji. Po drugi strani pa je na seznamu kar 26 družin, ki prosijo za družbena stanovanja. Kljub temu, da je gozdno gospodarstvo doslej posvečalo veliko pozornost gradnji stanovanj, le-teh še vedno primanjkuje in jih bo zato treba pridobiti v prihodnjih nekaj letih.

Upravni odbor je ugotovil, da bo v letu 1980 na razpolago za družbeno in zasebno gradnjo kar 6.000.000 din. Od tega zneska je namenil 3.000.000 din za nakup družbenih stanovanj, ostalo pa za kreditiranje zasebne stanovanjske izgradnje. Kljub predlagani razdelitvi pa si je dopustil možnost popravka sklepa, če bo namreč ugotovil, da v letu 1980 ne bo mogoče uresničiti nakupa družbenih stanovanj.

Glede kreditiranja stanovanjske gradnje bo moral upravni odbor v prvi vrsti nameniti največ sredstev tistim delavcem, ki želijo graditi ali obnavljati lastna stanovanja, živijo pa sedaj v neustreznih stanovanjih. Sicer pa imamo za razdeljevanje kreditov sprejeta merila, ki jih bo odbor upošteval, ko bo odločal o posameznem prosilcu.

Nakup družbenih stanovanj postaja zlasti zadnjih nekaj let težaven, ker stanovanj za trg ne gradijo v zadostnem številu kljub povpraševanju ali pa gradijo stanovanja tam, kjer nam ne ustrezajo. Že večkrat smo omenili, da bi morali v letu

1980 pridobiti vsaj 7 – 8 stanovanj. Glede na trenutne potrebe bi morali graditi stanovanja v Črnomlju ali Semiču za delavce TOZD gospodarstvo Črnomelj, v Dol. Toplicah za delavce

TOZD Podturn in v Novem mestu za delavce TOZD Novo mesto, Gradnje in skupnih služb. Rekli smo 7 – 8 stanovanj.

To je seveda uresničljivo, če k našim 3.000.000 din prištejemo še soudeležbo stanovanjske skupnosti, ki je že doslej prispevala 40 – 50 odst. vrednosti stanovanja. Računamo še na možnost skupnega nakupa stanovanj z drugimi delovnimi organizacijami, v katerih delajo zakonci naših delavcev.

Še ne dolgo tega je bila pri nakladanju lesa na vagon potrebna kar precejšnja ekipa: voznik s konjem in vozom, ki mu je ponavadi pomagal še en delavec nakladati les na voz, in pri nakladanju na vagon še dva do trije delavci. Danes opravita to dva: Lado Turk, ki upravlja nakladalec Volvo, in Jože Novak, ki mu pomaga na vagonu.

Prepričani smo, da bomo tudi v letu 1980 tako kot doslej pridobili nekaj novih stanovanj. Vseh želja pa ne bo mogoče izpolniti, zato bo potrebna polna mera razumevanja, zlasti tistih delavcev, ki bodo morali počakati še kako leto.

FRANC MARKOVIČ

IZ SREDNJIH ŠOL POPREČNO 23.000 UČENCEV

Največ slovenskih srednješolk je v ekonomskih, upravno-administrativnih in zdravstvenih šolah, med vsemi srednješolci pa jih je skoraj polovica. Šolanje na srednjih šolah uspešno dokonča vsako leto 75 do 80 odst. srednješolcev. Med 23.000 učenci, ki zaključijo vsako leto šolanje na srednjih šolah, je 17 odst. odraslih.

Delegatski odnosi v delovni organizaciji

Uresničevanje delavčeve osnovne pravice in izpolnjevanje njegove osnovne dolžnosti, da namreč neposredno, enakopravno in demokratično odloča o pogojih in rezultatih svojega dela, da neposredno ureja skupna družbena vprašanja, je osnovno vodilo, na katerem sloni delegatski sistem in je hkrati osnovna naloga, ki naj jo ta sistem in delegatska razmerja pomagajo uresničevati. Delegatski sistem pomeni opredeljevanje ustavne opredelitve, da delavski razred in vsi delovni ljudje uresničujejo oblast in upravljajo druge družbene zadeve.

Tako delavci neposredno odločajo o vseh vprašanjih svoje temeljne samoupravne organizacije oz. skupnosti, medtem ko preko delegatov odločajo

tudi o vseh širših družbenih vprašanjih.

Delegacije oblikujejo delovni ljudje v TOZD in DS, delovni ljudje, ki delajo v kmetijskih, obrtnih in v podobnih dejavnostih, delovni ljudje v delovnih skupnostih državnih organov, družbenopolitičnih organizacij ter društev ter v drugih delovnih skupnostih, delovni ljudje in občani v krajevnih skupnostih.

Ker nas predvsem zanima, kako lahko urejamo in kako izvajamo delegatski sistem v OZD, se bomo pri tem zadržali malo več.

V OZD, v kateri po zakonu o delegiranju in volitvah v skupščine volijo delegacije, se izvolijo posebne delegacije za skupščino vsake samoupravne interesne skupnosti.

Če ni pogojev za izvolitev posebne delegacije za vsako samoupravno interesno skupnost, se izvoli eno ali več združenih delegacij za delegiranje v dve ali več samoupravnih interesnih skupnosti za vsebinsko podobna ali med seboj povezana področja.

Če temeljna samoupravna organizacija oziroma skupnost nima pogojev za izvolitev nobene posebne oziroma združene delegacije, izvoli splošno delegacijo za skupščine vseh samoupravnih interesnih skupnosti, v katere delegira svoje delegate.

Kako imamo to urejeno pri GG Novo mesto?

Pri oblikovanju delegacij za SIS smo gledali predvsem svoje

interese, velikost, prostorsko razčlenjenost oz. razdeljenost delovnega procesa, razvitost, število prebivalstva, delovnih ljudi oz. delavcev in druge okolnosti.

Pri tem smo seveda morali upoštevati tudi zakonsko določilo, ki pravi, da ima delegacija za delegiranje delegatov v skupščine družbenopolitičnih skupnosti ter posebno delegacijo za delegiranje delegatov v skupščino posamezne samoupravne interesne skupnosti najmanj 5 članov; da ima združena delegacija za delegiranje delegatov v skupščine dveh ali več posameznih interesnih skupnosti najmanj 7 članov ter da ima splošna delegacija za delegiranje delegatov v SIS najmanj 10 članov.

(Konec prihodnjic)

Preizkušamo novi repelent kemakol

Prav te dni skupina delavcev — gojiteljev iz TOZD „Gozdarstvo“ Podturn pod vodstvom revirnih gozdarjev spet maže vršičke smrek z repelenti proti objedanju po divjadi. Zaščitili bodo sadike v tistih nasadih v Rogu, ki so vsa leta nazaj najbolj trpeli zaradi poškodb, v nekaterih primerih pa je grozilo tudi popolno uničenje. Zadeve ne bi omenjali, če ne bi namesto dosedanjih tujih preparatov cervacola in dendracola tokrat uporabljali novo domače zaščitno sred-

stvo kemakol. Proizvaja ga tovarna „Ruše“ in je sedaj v preizkušnji v praksi. Dobili smo ga zato brezplačno, poslal pa nam ga je odsek za lovstvo pri inštitutu za gozdno in lesno gospodarstvo (tov. Čop). Izpolniti bomo morali tudi testirne obrazce in spremljati uspeh zaščite.

Na žalost smo dobili kemakol precej pozno, saj je sedaj v začetku novembra težko ujeti primerne razmere za nanošenje, se pravi vreme brez rose in temperatur pod 0 stopinj celzija.

Sredstvo je nekoliko podobno cervacolu, prejeli pa smo ga 40 kg. Torej precej manj kot ga potrebujemo za letošnjo zaščito. Zato bomo vršičke večine sadik še vedno premazali kot lani s preizkušenim, doma narejenim pripravkom, katerega recept za pripravo so nam zaupali naši sosedje iz Kočevja.

Naj ga še vam izdam:
50 kg gašenega apna (vsaj 6 mesecev staro),
7 litrov lanenega olja,
5 litrov petroleja;

vse dobro premešamo v sodu in dotočimo vode do sto litrov. Količina zadostuje za zaščito okoli 30.000 sadik. Namaže se ročno, tako da z rokavico, na kateri je repelent, potegnemo po vršičku. Zaščita še neposajenih sadik v šopih je najhitrejša. Paziti pa moramo, da se pred transportom premaz posuši, drugače se razmaže.

O uspehih zaščite s kemakolom bomo še poročali.

SLAVKO KLANČIČAR,
dipl. ing.

Najstarejša poštarica v Sloveniji

V gozdarski proizvodnji dela verjetno največ različnih profilov delavcev. Med drugimi ima-

mo na TOZD gozdarstvo Črnomelj tudi poštarico. To delo opravlja za delovišče Planina in

gasila in potem odšla v Sredgorje klicati pobegle prebivalce, naj grejo gasiti in reševati. Več ranjencev v času NOB ji je hvaležno, ker jim je rešila življenja.

Ima dober spomin in pripoveduje: „Veste, včasih je bilo na Planini drugače. Imeli smo dve gostilni, trgovino, šolo, občino, župnišče. Zdaj pa nič več!“

Hiša, kjer stanuje, je tako obložena z drvimi, da zidov skoraj ni videti. Vsa drva znosi s košem. Pri pošti ji zdaj dela malo preglavic preračunavanje starih in novih dinarjev. Ima majhno pokojnino in „plačo“ za delo pismonoše. Je pa zelo varčna, ker je treba „šparati“ za tiste „cajte“, ko bo stara ..

No, pa ji vsi zazelimo, da doživi pravo starost, ki bo pri njej verjetno šele pri 100 letih!

TONE FABJAN

GOZDNO GOSPODARSTVO
NOVO MESTO

Številka: 698/1

Novo mesto, 8. 11. 1979

Upravni odbor stanovanjskega sklada pri delovni organizaciji Gozdno gospodarstvo Novo mesto razpisuje v skladu z 10. členom samoupravnega sporazuma o združevanju in uporabi sredstev za stanovanjsko izgradnjo

N A T E Č A J

za dodeljevanje stanovanjskih posojil.

Razpisna vsota: 3.000.000 din.

Razpisni pogoji:

Posojilo prejmejo delavci TOZD, TOK in delovne skupnosti v sestavi GG Novo mesto za:

— gradnjo ali dograditev stanovanjske hiše oz. stanovanja za doseg osnovnega stanovanjskega standarda,

— nakup novih stanovanj in stanovanjskih hiš,

— popravila stanovanjske hiše ali stanovanja (sanitarije in ogrevalna telesa),

— udeležbo pri najetju kredita pri banki,

— druge namene, s katerimi si delavci izboljšujejo stanovanjske razmere, v kolikor le-te ne presegajo osnovnega stanovanjskega standarda po določbah sporazuma.

K prošnji mora prosilec priložiti:

— gradbeno dovoljenje z gradbeno dokumentacijo, če gre za gradnjo zasebne stanovanjske hiše oz. stanovanja,

— ponudbo ali pogodbo o nakupu, če gre za nakup stanovanja ali stanovanjske hiše,

— predračun stroškov in vire sredstev za gradnjo,

— zemljiškoknjižni izpisek,

— potrdilo temeljne organizacije oz. DSSS o delavčevem povprečnem osebnem dohodku za prejšnje leto.

Obrestna mera za posojilo je 4 %.

Rok za vlaganje prošnje je do 10. decembra 1979.

Prošnje in dokumentacijo oddajo delavci v pisarni svoje TOZD, TOK oz. del. skupnosti.

Razpis se objavi na oglasnih deskah TOZD, TOK, delovne skupnosti in v prvi številki Dolenjskega gozdarja.

UPAVNI ODBOR
STANOVANJSKEGA SKLADA

Našim jubilentom: zahvale in čestitke!

Kot že več let nazaj, bodo tudi za leto 1979 podeljena pismena priznanja, značke in denarne nagrade jubilentom, ki so že 30, 20 in 10 let zaposleni v delovni organizaciji. Nagrade, priznanja in značke bodo prejeli:

TOZD „Gozdarstvo” Novo mesto:

1. Prosen Anton, roj. 7. 12. 1915 – 30 let
2. Cvelbar Polde, roj. 10. 11. 1932 – 20 let
3. Golobič Jože, roj. 30. 8. 1930 – 20 let
4. Kastelic Florjan, roj. 25. 4. 1937 – 20 let
5. Kenda Franc, roj. 9. 7. 1925 – 20 let
6. Lipaj Franc, roj. 21. 5. 1938 – 20 let
7. Pavc ing. Vlado, roj. 26. 5. 1930 – 20 let
8. Turk Jože, roj. 2. 10. 1933 – 20 let
9. Fink Anton, roj. 22. 7. 1947 – 10 let
10. Kump Marjan, roj. 27. 4. 1944 – 10 let
11. Markelj Marija, roj. 13. 7. 1934 – 10 let
12. Tisov Stane, roj. 25. 6. 1936 – 10 let
13. Uzman Janez, roj. 22. 12. 1932 – 10 let
14. Zagorc Franc, roj. 28. 11. 1936 – 10 let
15. Zuparič Ivo, roj. 23. 5. 1948 – 10 let

TOZD „Gozdarstvo” Straža:

1. Hočevar Jože, roj. 9. 12. 1928 – 30 let
2. Novak Franc, roj. 7. 12. 1932 – 30 let
3. Tisovec Marija, roj. 9. 1. 1932 – 30 let

4. Pekolj Alojz, roj. 7. 2. 1936 – 20 let
5. Primc Božidar, roj. 28. 11. 1937 – 20 let
6. Flis Rudi, roj. 30. 7. 1931 – 20 let
7. Kolenc Jože, roj. 10. 3. 1936 – 20 let
8. Lipovec Marija, roj. 28. 2. 1934 – 10 let
9. Turk Anton, roj. 13. 12. 1944 – 10 let
10. Povše Dane, roj. 1. 4. 1941 – 10 let
11. Mihaljič Jože, roj. 16. 7. 1945 – 10 let

TOZD „Gozdarstvo” Podturm:

1. Markovič Franc, roj. 4. 6. 1930 – 30 let
2. Fink Kostja, roj. 12. 12. 1940 – 20 let
3. Fink Jože, roj. 7. 6. 1929 – 20 let
4. Struna Rudi, roj. 7. 1. 1937 – 20 let
5. Aščič Lovro, roj. 22. 7. 1940 – 10 let
6. Fabijan Mihael, roj. 22. 11. 1941 – 10 let
7. Gorše Jože, roj. 29. 8. 1942 – 10 let
8. Marošlič Rasima, roj. 1. 7. 1943 – 10 let
9. Sivanjič Ilija, roj. 3. 7. 1936 – 10 let
10. Šercelj Anica, roj. 13. 7. 1923 – 10 let

TOZD „Gozdarstvo” Črmošnjice:

1. Haler Ernest, roj. 14. 12. 1928 – 30 let
2. Bubnjič Nikola, roj. 15. 8. 1942 – 10 let

3. Hudorovac Marica, roj. 30. 10. 1935 – 10 let
4. Poljanc Angela, roj. 29. 5. 1942 – 10 let

TOZD „Gozdarstvo” Črnomelj:

1. Bahor Olga, roj. 1. 5. 1931 – 20 let
2. Kure Stanka, roj. 10. 10. 1935 – 20 let
3. Stegne Janez, roj. 11. 11. 1929 – 20 let
4. Vranešič Adolf, roj. 18. 10. 1928 – 10 let

TOK „Gozdarstvo” Novo mesto:

1. Pirc Stane, roj. 30. 4. 1921 – 30 let
2. Kumar Stane, roj. 19. 9. 1928 – 20 let
3. Erlah Jože, roj. 2. 5. 1933 – 10 let

TOK „Gozdarstvo” Črnomelj:

1. Troje Karel, roj. 7. 9. 1924 – 30 let

TOK „Gozdarstvo” Trebnje:

1. Goleš Niko, roj. 11. 9. 1948 – 10 let

TOZD Gradnje:

1. Krapež Alojz, roj. 1. 6. 1923 – 30 let
2. Kopar Alojz, roj. 3. 6. 1931 – 20 let

Delovna skupnost skupnih služb:

1. Kure Jože, dipl. ing., roj. 16. 8. 1929 – 20 let
2. Mazovec Vera, roj. 18. 11. 1939 – 20 let

3. Marčič Marija, roj. 13. 4. 1933 – 20 let

4. Bobnar Primož, roj. 28. 2. 1949 – 10 let

Nagrajenih bo 55 delavcev: 30-letnikov 9, 20-letnikov 22 in 10-letnikov 24.

Nagrada za 30-letno zvesto delo pri GG znaša 6.670 din, za 20 let 5.000 din in za 10 let 3.340 din.

Našim jubilentom: priscrne čestitke in zahvala za dolgoletno zvestobo kot za vse, kar so vložili v delo in razvoj GG Novo mesto!

Prebivalstvo 10 največjih slovenskih mest

Konec letošnjega avgusta je imelo deset največjih slovenskih mest po občinskih registrih stalnega prebivalstva naslednje število ljudi: Ljubljana 262.908, Maribor 128.557, Celje 38.395, Kranj 32.227, Jesenice 18.431, Trbovlje 16.710, Koper 22.320, Nova Gorica 18.442, Novo mesto 14.987 in Velenje 17.275.

Živahen promet potnikov nenehno narašča

Lani so avtobusna podjetja v Sloveniji (brez mestnega in zasebnega prevoza ter potniškega prevoza za lastne potrebe delovnih organizacij) pripeljala 195.457.000 potnikov, železnice 20.475.000, zračni promet pa 903.000 potnikov.

DOLENJSKI GOZDAR

Glasiilo izdaja delavski svet gozdnega gospodarstva Novo mesto – Odgovorni urednik ing. Janez Penca. Uredniški odbor: Franc Markovič, ing. Jože Falkner, ing. Jernej Piškur, ing. Slavko Klančičar, Janez Šebenič, ing. Tone Šepc, ing. Jože Vidervol in ing. Tone Hočevar – Izhaja enkrat na mesec v 2000 izvodih. – Uredništvo: Novo mesto, Gubčeva 15 – Časopisni stavek, filmi in prelom: ČZP Dolenjski list Novo mesto – Tisk: Knjigotisk Novo mesto – Na osnovi ustreznega dokumenta prosto plačila prometnega davka.

Črmošnjiški gozdarji pri malici. (Foto: J. P.)